

svět katolickým očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXIII., číslo 3

15. 2. 2026 / neprodejné

Z OBSAHU	Mariologie: Mariino prostřednictví a účta k ní	05
	Projev papeže Lva XIV. o stavu světa	09
	Pravoslavné okouzlení	13

Foto: František Ingr / Člověk a Vira

Milost pokání

Jedna postní antifona zní: „Kristova krev byla prolita za naši spásu, přinesla milost pokání celému světu.“ Ano. Doba postní, která opět po roce začíná, je velká milost. Bůh nám dává znovu příležitost polepšit se. Boží hlas zní: „Jako že jsem živ, praví Pán – Hospodin, nemám zalíbení v hříšnickově smrti, ale aby změnil své chování a byl živ“ (Ez 33,11).

Tento svět a ďábel nás chtějí ukolébat, že je s námi všechno v pořádku, ale Ježíš nám radí: „Bděte a modlete se, abyste neupadli do pokušení“ (Mt 26,41) a Církev nás chce probudit, abychom si uvědomili, jakou váhu má hřích. Hříchy jsou rány způsobené Ježíši, pokornému Beránkovi, a také způsobené mystickému Tělu Kristovu – Církvi, která tím trpí, a je proto plná vrásek. Postní doba je milost, abychom poznali své ubohosti a zbavili se jich. Je také dobou, kdy bychom Bohu měli přinášet oběti, jak to dělal Ježíš – podávat oběti modlitby, dobrých skutků,

milosrdenství a odpuštění. Postní doba je dobou, kdy bychom se měli stát těžiteli Ježíše Krista a podat Bohu důkaz, že ho milujeme víc než sebe, neboť on žízní po naší lásce: „Žízním“ (Jan 19,28).

Doba, ve které žijeme je zlá, ale víme, že nejsme sami v tomto světě, Pán jde s námi. On nám dává světlo Ducha svatého, který nám pomáhá rozlišovat dobro od zla, pravdu od lži. Využijme dobře tuto dobu, kterou Církev nazývá „svatá doba postní“, protože vede k proměně srdcí a opravdová svatost nepřijde během jednoho dne, ale stálým úsilím! „Kdo vytrvá až do konce, bude spasen“ (Mt 10,22).

To jsem si uvědomil nedávno při četbě nové knihy z roku 2024 *Proste za nás*. V příbězích docela neznámých 75 svědků víry je vidět, jak Bůh neustále v lidech působí a v mnoha příbězích jsem se našel já sám. Americká spisovatelka Meg Hunterová-Kilmerová v knize píše:

„Svatí trpěli jako my. Byli pokoušeni jako my. Žili s duševními chorobami a chronickými nemocemi, žili v rodinách, kde čelili zneužívání. Žili v hněvu, strachu a hanbě. Byli ambiciózní, pronikavě inteligentní i mimořádně úspěšní. Přetrpěli projevy rasismu, mučení, otroctví, deziluzi a nenaplněné touhy... Světlo, které vrhají do našich životů, nás vede zpátky k tomu, kdo nás drží ve všech našich zápasech a radostech. Každý svatý, kterého jsem si zamilovala, mě naučil lépe milovat Ježíše a inspiroval mě k tomu, abych znovu objala svůj kříž a důvěřovala této lásce, která mě neustále volá k tomu, jít dál.“

Draží čtenáři, i my obejměme svůj kříž jako Ježíš na křížové cestě a jděme s důvěrou dál tímto životem. Po utrpení totiž následuje nedělní ráno vzkříšení.

P. Mgr. Jiří Polášek
farář v Zášově

K čemu eucharistická adorace?

Na první pohled vypadá jako ztráta času. Člověk klečí nebo sedí před vystavenou Nejsvětější svátostí a kouká před sebe.

Nic nevytváří, nikam nejde. Svět je v pohybu, každou vteřinu se odehrává něco zásadního, je třeba být neustále ve střehu, kdykoliv může přijít důležitý e-mail nebo se na sítích objevit zpráva, kterou musíme znát. Mnoho problémů čeká na naše řešení, spousta dobrých projektů si vyžaduje, aby se jim někdo věnoval, a na to je potřeba mít čas. V práci nesplněné úkoly, doma hora prádla k vyprání a stěny k vymalování. Na ulici chudí – kdo se jim bude věnovat? A všude kolem nás nekonečné zástupy, kterým nikdo neřekl o Kristu. Nenabádal nás snad on sám, abychom šli do celého světa a hlásali evangelium?

Je třeba si vyhrnout rukávy a pustit se do práce. Dobře si organizovat čas, plánovat, být efektivní a aktivní, využívat každou minutu. Dělat. Dělat dobře a dělat hodně.

A při adoraci? Tam se nic z toho neděje. Je tam „pusto a prázdno“ jako první den stvoření. Jen „Boží duch se vznášel nad vodami“, dodává druhý verš knihy Genesis. Před vystavenou Nejsvětější svátostí se svět skutečně stává malým, nepodstatným, pustým a prázdňým – protože tváří v tvář Bohu je nepodstatné úplně vše. Na počátku všeho bylo Slovo a toto Slovo vstoupilo do našich dějin, stalo se člověkem, chodilo po březích Galilejského jezera a uzdravovalo nemocné a zraněné, stalo se terčem lidské nenávisti a přijalo smrt na kříži, aby dílo Stvoření korunovalo ještě větším dílem Vykoupení. A zmrtvýchvstalý Kristus se stal vězňem našich svatostánků, aby s námi byl pod eucharistickými způsoby až do dne, kdy znovu přijde. Před vystavenou Nejsvětější svátostí se nic neodehrává, protože v ní je vše. Před ní jsou všechny naše plány a aktivity bezvýznamné, protože v ní je cíl všech našich snah.

Současná doba podlehla pokušení aktivismu a ztratila Boha. Kdo ztratí Boha, ztratí počátek i cíl svého konání, a tak může dělat sice mnoho, ale naprázdno.

To se týká také nás křesťanů. Nejsme imunní vůči vlivu kultury, podobně jako okurka se nemůže tvářit, že není ovlivněna lákem, do něhož je namočena. Nežrídka žijeme, jako by Bůh nebyl, jako by nám už neměl co říct, byl snad nějakou teoretickou kategorií, ale bez vlivu na náš život.

Ale Bůh je – a v eucharistické adoraci je skutečným Emanuelem, Bohem s námi. Tím nejprostším způsobem. Ani ve vichru, ani v zemětřesení, ani v ohni, ale jako tichý společník našeho nitra. Tváří v tvář eucharistii v nás zapouští kořeny Boží království.

Eucharistická adorace není ztráta času. Je místem, kde křesťan proměňuje sebe i svět, protože přichází před Boha, otevírá se mu a odevzdává. Je darem, jehož hodnotu neumíme ocenit. Je klíčem k záchraně mé duše i celého světa. Eucharistická adorace je nebezpečná. Kdo pravidelně adoruje, nemůže zůstat stejný. Tak jako manželé si jsou po letech soužití stále podobnější, tak duše adorující Krista se pomalu přetváří k jeho podobě. Církev nás zve, abychom se stávali syny v Synu (*Gaudium et spes*, č. 22) a důvěrné společenství s Kristem eucharistickým nás k tomu vede.

Eucharistická adorace může být obtížná. Myšlenky létají, vnější podněty chybí. Kdo ví, co v tom tichu uslyšíme? Možná ozvěny svých problémů, křivd, které jsme spáchali a kterých se na nás dopustili jiní, anebo nás napadne, co ještě musíme nakoupit, zařídit, udělat. To vše mu lze odevzdat. A naslouchat.

Eucharistická adorace může zachránit naše životy, naše rodiny, naše obce i naši zem. Dokáže vytvářet mír. Ve světě, v zemi, v našich rodinách i v našich srdcích. Bohužel, v Čechách ani na Moravě dosud nemáme místo trvalé adorace. Dokážeme to změnit?

Petra Křížová

STÁLÁ ADORACE V ARCIDIECÉZI

Z různých stran jsme vnímali touhu, aby v Praze mohla vzniknout trvalá nepřetržitá adorace. Promýšlíme, zda a jak v naší arcidiecézi nabídnout tuto možnost. V této přípravné fázi s požehnáním otce arcibiskupa zjišťujeme, zda by se našli dobrovolníci, kteří by pokryli adorační čas, tedy zda by tento záměr byl proveditelný.

Uvažujeme zatím o kostele v Bartolomějské ulici, který je v centru hlavního města, dostupný dopravně, v zimě není úplně studený a nabízí zázemí s možností toalet. Místo se nicméně s ohledem na přípravnou fázi ještě může změnit (v první přípravné fázi by byla adorace asi jen ve dne, 9:00–15:00 u Panny Marie Sněžné a 15:00–21:00 v Bartolomějské, začátek ještě zveřejníme na www.adorace.cz). Co se týče nocí, přemýšlíme do budoucna kvůli bezpečnosti o dobrovolných skupinách, které by si vzaly noc na starost (rodina, farnost, společenství, řehole, hnutí, atd.).

Prosíme o modlitbu a děkujeme za případný zájem či vyplnění dotazníku, stejně tak pokud byste dotazník přeposlali dalším potenciálním zájemcům, pokud byste o nějakých věděli.

Dotazník prosíme vyplňte co nejdříve, abychom věděli, jaká je situace, a mohli podle toho hledat, jak dál.

Za přípravný tým
Petra Křížová, P. Jakub Sadílek, OFM
a P. Vojtěch Smolka
info@adorace.cz

Stanislav Příbyl – 38. arcibiskup pražský

Narodil se 16. listopadu 1971 v Praze-Strašnicích jako starší ze dvou synů (bratr Tomáš) Ludmily a Stanislava Příbylových.

Po studiu na Střední průmyslové škole zeměměřické v Praze vstoupil roku 1990 do Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele – redemptoristů, řádu s výrazným misijním a pastoračním posláním. Noviciát a formaci v řádové spiritualitě zaměřené na službu a blízkost lidem prožil v polské Lubaszowě. Doživotní sliby složil v roce 1995.

V letech 1991–1996 studoval na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy a na kněžské povolání se připravoval v pražském Arcibiskupském semináři. Kněžské svěcení přijal 22. června 1996 z rukou kardinála Miloslava Vlka.

Kněžskou službu začínal v Příbrami na Svaté Hoře, na jednom z nejvýznamnějších poutních míst v Čechách. Nejprve jako farní vikář (1996–1999), poté jako farář (1999–2008). Významně se zasloužil o vybudování nových svatohorských varhan.

V roce 2002 byl zvolen provinciálem české provincie redemptoristů a stanul tak v čele tohoto řeholního společenství. Současně se věnoval i charitní oblasti – v letech 2004–2008 působil jako prezident Arcidiecézní charity Praha, kde se podílel na rozvoji sociálních i humanitárních projektů a na posilování duchovního rozměru v charitní službě.

V roce 2009 jej tehdejší litoměřický biskup Jan Baxant jmenoval generálním vikářem litoměřické diecéze. Sedm let práce na severu Čech završil v roce 2016, kdy jej čeští, moravští a slezští biskupové zvolili generálním sekretářem České biskupské konference. V obou funkcích se věnoval nejen administrativě, ale také pastorační práci – v letech 2014–2024 byl duchovním správcem farnosti v Horní Polici, kde organizoval a zakončil rozsáhlou rekonstrukci. Zaměřoval se také na komunikaci církve s veřejností. Jeho akademické vzdělání – licenciát a doktorát teologie získané na KTF UK – spojuje jeho službu v církvi s teologickou reflexí a odbornou erudicí. V současné době na KTF UK přednáší pastorální teologii. V letech 2013–2019 studoval na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem ekonomiku a management a získal titul inženýra. V loňském roce pak zakončil studia dějin umění na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy doktorátem.

Dne 23. prosince 2023 jej papež František jmenoval 21. litoměřickým biskupem. Biskupské svěcení přijal 2. března 2024. Zvolil si biskupské heslo *Pax vobis – Pokoj vám*, kterým představil svůj biskupský program a styl: přinášet porozumění, pokoj a naději do církve i společnosti.

Trvalou inspirací biskupa Příbyla je klasická hudba. Od dětství působil jako varhaník ve své rodné farnosti a dodnes je jeho zálibou interpretace varhanní hudby. Hudbu považuje za zásadní součást liturgie a duchovního života a oceňuje její živé provádění a propojování s pastoraací.

Ve volných chvílích ocení dobrou kuchyni, četbu či poslech hudby. Rád chodí nejen na výlety, ale i na poutě (turistickou obuv a hole vozí v autě všude s sebou). Jak sám říká, k životu potřebuje humor a společnost lidí.

apha.cz
redakčně kráceno

SLOVO KNĚZE

Morální majáci

Pustíte-li v tyto dny televizi, či rozhlas, případně najdete-li si libovolný zpravodajský server, jistě zaregistrujete něco o morálce a jejich nosičích, tedy morálních majácích. Není to vpravdě žádné novum. Každá doba má svou morálku, často velice proměnlivou, a ke každé takové době lze přiřadit někoho, kdo se cítí být tím nejlepším majákem s dalekonosným světelným dělem. A každý takový maják má samozřejmě svůj fanklub, jehož členové do roztrhání těl (většinou svých oponentů, tedy členů fanklubu majáka, který bliká jinak a ukazuje jiný směr) bojují a nesou světlo do všech světových stran. Majáci tedy svítí do dálí ve dne v noci, takže by jeden mohl nabýt mylného dojmu, že fungují skvěle a určují ten správný směr. Jenže ouha, není tomu tak často, jak se zdá.

Jistě všichni známe ten typický obrázek z mořského pořeží: moře bouří, vlny se tříští o skálu, na které stojí bytelná věž, na jejímž vrcholu je prosklená kukaň a v ní lampa, která svítí do dálí.

Morální maják, to je jiná káva. Tyčí se za tzv. kecpulem a ohlašuje světu svá moudra nejmoudřejší, světlem míří do řad oponentů, aby osvětlil jejich listivé pohnutky a vytáhl na světlo jejich špatné skutky. Čím hlasitěji do nich tepe, tím elegantněji mlčí o těch svých a hlavně se u toho tváří důležitě, asi jako klíště na stoleté lípě, neb on je ten maják nejmajákovější. A přitom všichni mají jedno společné, i přes rozdílnost toho, co hlásají – většinou jim pod nohama chybí ta pevná skála... A tak zatímco maják hlásí: pozor nebezpečí, tito vlastně hlásají: pozor já jsem nebezpečí. Jak se tedy v tomto moři rozbourěných idejí orientovat a neskončit na útesech? Naším majákem je Kristus, a kdo svítí jinak než On, který je Světlo světa, je jen pouhou bludičkou. Blíží se doba postní. Chceme-li, aby pro nás byla časem milosti, dejme si půst od světských majáků a věnujme čas a síly následování Světla pravého, abychom neztroskotali cestou za bludičkami.

P. Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

JEŽÍŠ SE ČTYŘICET DNÍ POSTÍ A JE POKOUŠEN

22. únor 2026 – I. neděle postní – Mt 4,1–11

Augustin

Proč vystavil pokušení i sebe? Aby nám mohl být prostředníkem při přemáhání pokušení nejen svou pomocí, ale i příkladem.

Řehoř

Měli bychom vědět, že pokušení probíhá trojím způsobem: nabádáním, rozkoší a souhlasem. My při pokušení často upadáme do rozkoše či souhlasu, protože jsme se narodili z tělesného hříchu a nosíme v sobě cosi, co způsobuje vnitřní zápasy. Bůh však, který byl vtělen v lůně Panny, přišel na svět bez hříchu, a proto v sobě nemusel snášet žádný rozpor. Mohl tedy být pokoušen nabádáním, ale rozkoš z hříchu nikdy nenahodala jeho mysl. Proto se celé toto ďáblové pokušení odehrávalo navenek, nikoli uvnitř.

Jan Zlatoústý

Ďábel je nejvíce připraven pokoušet tehdy, když vidí člověka osamělého; tak i na počátku pokoušel ženu tehdy, když ji našel bez muže. I nyní se ďáblu naskytla příležitost pokoušet, když byl Ježíš veden na poušť.

Tomáš

Je to poušť mezi Jeruzalémem a Jerichem, kde se zdržovali lupiči. Toto místo se nazývá *Dammin*, tedy „krvavé“, kvůli krveprolití, kterého se tam tito lupiči dopouštěli. Proto se také říká, že jistý člověk sestupoval z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů (srov. Lk 10,30), čímž byl obrazem Adama, kterého přemohli zlí duchové. Přílehlavě tedy Kristus přemohl ďábla tam, kde bylo obrazně řečeno, že ďábel přemohl člověka.

Ambrož

Začal tím, čím už jednou zvítězil, totiž obžerstvím, a řekl mu: „Jsi-li Boží Syn, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“ Co

Duccio di Buoninsegna: Pokušení Krista na hoře (1308–1311)

jiného znamená takový začátek než to, že věděl, že má přijít Boží Syn, ale pro slabost těla si nemyslel, že už přišel? Mluví tedy částečně jako vyšetřovatel, částečně jako pokušitel. Vyznává, že věří v Boha, a zároveň se snaží oklamat člověka.

Jeroným

Kristovým záměrem však bylo zvítězit pokorou. Proto protivníka přemohl svědectvími ze Zákona, nikoli silou moci, aby tak více poctil člověka a potrestal protivníka: neboť nepřítele lidského rodu přemohl dříve člověk než Bůh. Proto následuje: „On odpověděl: Je psáno: Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst.“

Pseudo-Jan Zlatoústý

Z předchozí Kristovy odpovědi se ďábel nemohl s jistotou dozvědět, zda je Kristus Bohem, či člověkem. Proto ho vzal k dalšímu pokušení a v duchu si říkal: „Ten, koho nepřemůže hlad, i kdyby nebyl Božím Synem, přece je svatý.“ Svatí muži totiž mají takovou sílu, že je hlad nepřemůže. Když však přemohou každou tělesnou potřebu, bývají často přemoženi marnou slávou. Proto ho začal pokoušet

marnou slávou. Následuje: „Tehdy ho ďábel vzal do svatého města.“

A neřekl: „Nebudeš pokoušet mne, svého Pána...“

Raban

Ďábel však Pánu neukázal svět tak, že by zůstřil jeho zrak nebo mu ukázal něco neznámého, ale slovy mu předložil jako krásnou a žádoucí marnost světské slávy, kterou sám miloval, a chtěl Krista přimět, aby si ji zamiloval i on.

Remigius

Podivuhodné je také ďáblové bláznovství: pozemská království slíbil tomu, který svým věrným dává království nebeské, a světskou slávu tomu, který je Pánem nebeské slávy.

Hilarius

Ukazuje se, že když přemůžeme ďábla a pošlapeme mu hlavu, nebude nám chybět služba andělů ani pomoc nebeských mocností.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catenaaurea.sk

MARIOLOGIE: MARIINO PROSTŘEDNICTVÍ A ÚCTA K NÍ

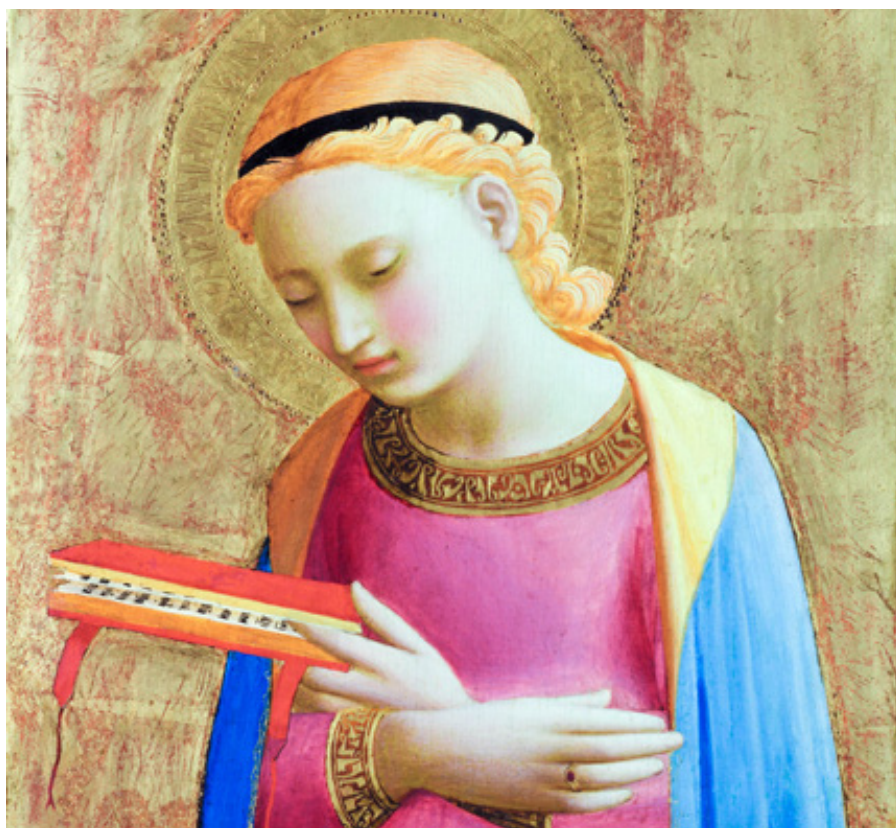
Poslední zastavení u víry Církve vzhledem k Panně Marii učinme s tématem jejího prostřednictví.

Bývá – a to právem – nazývána Prostřednicí všech milostí: je to odvozováno od jejího zprostředkování toho, že na svět přišel v lidském těle Boží Syn, dárce spasení, to znamená i dárce všeho, co nám Bůh poskytuje pro život vezdejší i pro věčnou spásu.

Mluvíme o tzv. sekundárním prostřednictví, jak učí sv. Tomáš Akvinský v *Summa theologiae*: „Spojití lidí s Bohem přísluší sice účinně (*perfective*) Kristu, a proto jen Kristus je dokonalým prostředníkem Boha a lidí, pokud svou smrtí smířil s Bohem lidské pokolení. Nic však nepřekáží, aby se zčásti někteří jiní nemohli zváti prostředníky mezi Bohem a lidmi: pokud totiž spolupracují ke spojení s Bohem, přípravně nebo služebně.“

A to je případ Panny Marie, té služebnice Páně. Již od dob církevních Otců se Maria nazývá prostřednicí. Svatý Efrém Syrský ji označuje post *Mediatorem Mediatrice* – po prostředníku prostřednice. Liturgický svátek byl zaveden teprve v roce 1921, ale – jak to bývá – až jako reakce na všeobecně rozšířené, ba jisté přesvědčení: Maria darovala světu Vykupitele, pramen všech milostí, a tím zprostředkovala všechny milosti, které z tohoto pramene plynou. Ba dokonce existuje *sententia pia et probabilis* – tedy zbožná a pravděpodobná domněnka – že od Mariina nanebevzetí se bez její aktuální přímlyvy neuděluje lidem žádná milost.

Od 15. století se mezi teology užíval titul *corredemptorix*, tedy spolu-vykupitelka, což správně na jedné straně vymezuje to skutečně druhotné místo, a proto se za papeže sv. Pia X. objevuje i v některých úředních dokumentech, na druhé straně je tu nebezpečí, že Mariino postavení bude pochopeno jako rovnocenné vůči postavení Kristovu, což by nejen ješ-

Fra Angelico: Zvěstování (1450)

tě víc prohloubilo propast mezi katolíky a protestanty, kteří mají obecně s Pannou Marií problémy, ale mohli bychom i sami sklouznout někam, kde být nechceme.

Je totiž potřeba nezapomenout, že Panna Maria *sama potřebovala vykoupení* – vždyť jen se zřetelem na Kristovu oběť ji Bůh uchránil dědičné viny – a tudíž ona ze sebe nemohla zasloužit lidstvu milost vykoupení. Byla tedy pouze první vykoupěnou a první dokonalou učednicí Kristovou.

Můžeme to říci i takto: Maria nespolepůsobila při historicky jedinečném objektivním vykoupení, ale spolupůsobí

při vykoupení subjektivním, tedy kdy my, každý z nás, jsme činěni vykoupěnými díky Boží milosti a svým zásluhám. Krásně o tom mluví papež Benedikt XV., když prohlašuje: „Všechny milosti, které původce všeho dobra sdělil ubohým potomkům Adamovým, jsou udíleny podle laskavého úradku jeho božské Prozřetelnosti rukama Nejsvětější Panny.“

Je zjevné, že Panna Maria zaujímá mimořádné postavení mezi přáteli Božími. Tudíž ji můžeme ctít, ovšem formou, která mu odpovídá.

V KKC čteme, že „věřit smíme jen v jednoho Boha, který je ve třech oso-

bách“. Vnější vyjádřením této, řekli bychom, absolutní víry je klanění. Adorace. Latinsky se tento způsob nazývá *cultus latrae*. Klaníme se Otcí, klaníme se Synu, klaníme se Duchu svatému.

Spasení bratři a sestry – tedy svatí – mají od nás právo na *cultus duliae*, tedy úcty, a nikoli klanění. Prakticky: živý Kristus Pán ve svatostánku musí mít přednost před sochou nebo obrazem Panny Marie nebo některého svätce.

Jelikož ovšem Panna Maria vyniká nad všechny anděly a svaté, přísluší jí kult nazývaný *hyperduliae*, řekli bychom „superúcty“. A pro doplnění: svatému Josefovi *protoduliae*, mohli bychom to

přeložit jako úcty k prvnímu ze svatých, vzhledem k jeho jedinečnému postavení vůči Božímu Synu jako člověku. Proto ho také jmenujeme v mešním kánonu hned za Pannou Marií.

Zmínil jsem bratry protestanty. Jejich „otcové zakladatelé“ z obav, že se tvor poskytuje božská úcta, tu radikálně – jako Kalvín – tu umírněněji – jako Luther – vytlačovali vzývání Panny Marie, neuznávali její panenství ani nanebevzetí a zůstávali či zůstali pouze u Mariina mateřství. Mariánská úcta pak vlivem racionalismu zakrněla a klesla na čistě lidské ocenění vznešeného mravního vzoru. A to by bylo málo. Maria je Matkou Boží

i Matkou naší, a Bůh si to tak přál. Budme Mu za to vděční.

P. Jan Gerndt

P. Mgr. Jan Gerndt
emeritní farář ŘKF Praha-Zbraslav

OBCHOD S DĚTMI JAKO MODERNÍ FORMA ALTRUIZMU

Často se dočtete, že náhradní mateřství má být především altruistická služba neplodnému páru. Při pohledu na celosvětové zisky z něj však člověk jen stěží odolává dojmům, že jde o altruismus vysoce výnosný. Zesnulý papež František o něm mluvil jako o zavrženíhodné praxi vykořisťování žen, z Vatikánu zazněla slova o „nové formě kolonialismu“, neboť dítě je vždy darem a nelze s ním nakládat jako s komoditou. Současný papež Lev XIV. vyzývá k jeho celosvětovému zákazu.

Podle údajů z let 2004 až 2017 vzrostl počet náhradních mateřství až o tisíc procent. Statistiky nejsou přesné, ale odhadem takto přišlo na svět přes 20 tisíc dětí ročně (jde o údaj starý bezmála deset let). Podle serveru *Global Market Insights* přitom byl za rok 2024 objem globálního trhu s náhradním mateřstvím odhadován na 22,4 miliardy dolarů a podle jeho prognózy by měl do roku 2034 vzrůst až na 201,8 miliardy dolarů. Neexistuje přitom žádná mezinárodní právní úprava týkající se náhradního mateřství. Každá země si to řeší po svém a „trh“ je – jak známo – kreativní.

Například Česká republika je neřeší prakticky vůbec. Náhradní mateřství

Foto: Alliance pro rodinu / FB

není legální ani nelegální. Následkem toho se z naší země stal významný obchodní uzel, jak o tom svědčí i nedávná policejní operace Španěl. Praha v ní byla označena za „výdejní místo na děti“. Často se pak logicky mluví i o nutnosti tuto věc nějak právně ošetřit. Jenže čert se skrývá v detailu.

Od 1. ledna 2025 však začala platit změna občanského zákoníku, která do českého práva zavedla institut „partnerství“ pro stejnopohlavní páry. Tento institut s sebou přinesl též právní novinku: možnost přiosvojení dítěte partnera/partnerky. Tu české právo dosud zapovídalo. Oficiálně má jít o děti z dřívějších manželství partnerů, ale

v případě mužských párů je zjevné, že každé dítě někde má vlastní matku a je těžko představitelné – byť samozřejmě ne nemožné –, že by ta dala souhlas k přiosvojení cizím mužem. Jako jedna z možností se pak nabízí právě surrogace, náhradní mateřství. Nedávno jsme to zcela nepokrytě mohli sledovat v případě nedávno narozené holčičky politika TOP 09 Jiřího Pospíšila, ale těch případů je více. Je to zdánlivá maličkost. Navíc se o ní dá hezky mluvit před novináři. Maličkost, která však pootevírá dveře k výsledné legalizaci surrogace, neboť přece každý má „právo na to stát se rodičem“.

Jan Šindelka

„ZBYTEK SVĚTA MÁ DNES ZJEVNĚ VÍC CITU A ROZUMU, NEŽ SVĚT STARÝ“

Na jaře roku 2024 tehdejší senátorka paní Jitka Chalánková spolu se skupinou dalších kolegů podala k této novele pozměňovací návrh, který tomu měl zabránit. V něm mimo jiné stojí: „Cílem je zabránit pololegálnímu přeshraničnímu obchodu s nenarozenými dětmi, který v omezeném rozsahu probíhá již dnes a kterému novela občanského zákoníku bezděky otevřela dveře dokořán.“ Návrh se v Senátu nedostal ani na pořad jednání.

Jaké byly hlavní důvody, že téma bylo pro senátory tak nepřijatelné?

Bližící se volby do Evropského parlamentu. Strany nechťely, aby se ze surogace stalo předvolební téma. Chtěly těžit z toho, že něco udělaly pro sexuální menšiny – totiž že srovnaly práva manželů (muže a ženy) a partnerů (stejného pohlaví).

Počítala jste s něčím podobným?

Ne. Něco takového se stalo v třicetileté historii Senátu vůbec poprvé a jsem přesvědčena, že v rozporu s Ústavou. Rozumějte, Ústava předvídá v čl. 46 odst. 3 situaci, že pokud se Senát neusnese ke sněmovnímu návrhu zákona do 30 dnů, platí, že souhlasí. Ale prakticky vždy se to odehrávalo tak, že Senát si odhlasoval, že se zákonem zabývat nechce, a takto prošlo mnoho a mnoho návrhů zákonů. Ale ještě nikdy se nestalo, že by senátoři vůbec nedostali možnost vyjádřit se, zda se návrhem zákona chtějí, nebo nechťejí zabývat. Prostě ten návrh vůbec nebyl zařazen na pořad jednání. Proto jsem jej posléze předložila jako samostatný návrh senátní novely občanského zákoníku (senátní tisk 267 ze 14. funkčního období). Po mém odchodu z pozice senátorky jej spolunavrhovatelé vzali zpět.

Popsala byste prosím krátce Vámi navrhovaný návrh?

Zavedení partnerství namísto dřívějšího registrovaného partnerství zcela srovnalo práva manželů a práva partnerů. Oba mé návrhy měly partnerům ubrat právo společně si osvojit děti, měly zakázat provést umělé oplodnění ženy jinak než pro heterosexuální páry a kriminalizoval provedení umělého oplodnění v rozporu s tímto zákazem. Návrh současně zaka-

zoval uznat osvojení dítěte provedené v zahraničí jinak než heterosexuálním párem. Pokud se to dnes děje, tak se to děje v rozporu s naším právem.

V čem spatřujete největší nebezpečí současného stavu?

Především je to psychické týrání dětí, protože těch se nikdo neptá a figurují v tom všem jen jako vytoužené hračky. A dále v totální degradaci a destrukci již tak těžce zkoušeného institutu rodiny, která, jak říkal Masaryk, má být základem lidské společnosti a státu. Zcela se odřezáváme od základů naší civilizace a kultury.

Ještě v lednu 2025 tvrdila paní poslankyně za ODS Eva Decroix, že „naš návrh směřuje k tomu, aby ještě před tím, než dojde k lékařskému úkonu, bylo dopředu stanoveno, kdo bude rodičem. Dopředu má být právně vyloučeno, aby náhradní matka mohla tvrdit, že je matkou.“ Zcela otevřeně tvrdí, že žena, která porodí dítě, nebude de iure považována za matku...

Je to zvěrstvo. Surové, nehumánní zvěrstvo. Je to v rozporu se zákazem otroctví. Prosazují to lidé nezodpovědní, rozmazlení, sobečtí, sami nedospělí. A pak to samozřejmě prosazují lidé, kteří z toho očekávají finanční profit, pochopitelně v rádech mnohem vyšších, než by bylo obytné surogátním matkám, rekrutujícím se téměř výhradně ze sociálně slabých vrstev.

Mluví tam také o nutnosti jasně vymezit mantinely, ale vyřeší to něco? Každý mantinel lze posunout

nebo zrušit, je-li vyvinut dostatečný tlak – mediální, finanční...

Je to Pandořina skříňka. V minulém volebním období jsem zpovzdálí sledovala činnost pracovní skupiny Stálé komise Poslanecké sněmovny pro rodinu a rovné příležitosti. A byla jsem zděšena. To, co mělo původně reagovat na případ Španěl, se změnilo v aktivismus za prosazení surogace v té nejbrutálnější podobě.

Zpráva OSN z 14. července 2025 odmítla surogaci jako formu násilí na ženách a dívkách a vymýcení všech forem náhradního mateřství na mezinárodní úrovni. Je to záblesk naděje pro smysluplné a etické řešení?

OSN, to je dnes vzhledem k jejímu složení především „zbytek světa“. Zbytek světa má dnes zjevně víc citu a rozumu, než svět starý.

Co Vám dává sílu pouštět se do takto složitých a společensky často nevděčných témat?

Věřím, že pevná víra v našeho Pána pomáhá hledat a poznávat, co je správné.

Za rozhovor děkuje Jan Šindelka

MUDr. Jitka Chalánková
lékařka a politička

BÝT KATOLÍKEM

Prostor pro otázky víry, církve a života

Víra není soubor hotových odpovědí, které si člověk jednou osvojí a má vystaráno. Je to spíše cesta, na níž se otázky v různých etapách života vracejí – někdy nenápadně, jindy s velkou naléhavostí. Životem se mění okolnosti, zkušenosti – dobré i bolestné, přibývají radosti i zranění, a s nimi se proměňuje i způsob, jakým člověk přemýšlí o Bohu, církvi, modlitbě a vlastním duchovním životě.

Tento vzdělávací cyklus vzniká z přesvědčení, že ptát se je legitimní součástí víry. Že křesťanství se nemusí bát přemýšlení a pochybností. Nechce nabízet rychlé odpovědi ani návody na „správný duchovní výkon“, ale spíše pomoci zorientovat se, dát slova zkušenostem, které mnozí žijí, a otevřít prostor pro hlubší porozumění.

Jednotlivé díly cyklu se budou věnovat základním tématům křesťanské víry, duchovního života a morálky – vždy s důrazem na srozumitelnost, souvislosti a lidskou zkušenost. Texty jsou určeny jak těm, kdo se ve víře cítí doma, tak těm, kdo stojí spíše na prahu, nebo se k otázkám víry vracejí po letech. Věříme, že potěší a nabídnou také vhodný rozměr vzdělávání ve víře. Celý cyklus začínáme tématem modlitby.

Co je modlitba a proč se někdy nedaří

„Pro mne je modlitba vzlet srdce, je to prostý pohled k nebi, je to zvolání vděčnosti a lásky ve zkoušce i v radosti“ píše sv. Terezie od Dítěte Ježíše (*Autobiografické spisy*, C 25r.).

Mnozí z nás si ale vybaví hodiny náboženství a definici modlitby jako „povznesení duše k Bohu nebo prosba k Bohu o vhodná dobra“ (KKC 2559). Možná mohou být obě vyjádření pro většinu z nás nesrozumitelná a vzdálená.

O co v modlitbě vlastně jde? Odpověď se skrývá za další otázkou: jak vnímám Boha? Kým pro mě je? Někým důležitým a zároveň blízkým? Pak to může být rozhovor od srdce k Srdci, protože mluvíme

s někým, komu důvěřujeme, na koho se můžeme spolehnout, koho milujeme.

Tak je modlitba dalece vzdálená jen určité povinnosti, kterou si musíme odbyt ráno a večer, abychom splnili pomyslné minimum ve vztahu k Bohu.

Když máme někoho rádi, netěšíme se, až se s ním uvidíme a probereme, co jsme zajímavého prožili, co nám udělalo radost, nebo nás naopak rozladilo? Nesdílujeme mu obavy, jak to dnes bude se zkouškou, která nás čeká, nebo nepříjemným pracovním pohovorem? Nejdeme se poradit, jak napravit pošramocené vztahy s manželem nebo dětmi, nebo poděkovat, že jsme konečně vyzkoušeli recept na čokoládový dort a sklídili jsme velký úspěch?

Vždyť je přirozené sdílet svůj život s někým, kdo nás má rád, a hlavně to s námi myslí dobře. Nemusíme se obávat, že nám bude závidět nebo na nás nebude mít čas...

My lidé používáme smysly. Máme jich dokonce pět. Někdy je pro nás těžké mluvit s někým, koho nevidíme, neslyšíme, nemůžeme se přesvědčit dotykem nebo objetím, že s námi soucítí a rozumí nám.

Tak to může být i s modlitbou. Jak se ale soustředit a cele zaměřit svou pozornost k Bohu, když v protějším křesle nikdo nesedí? A přesto někdo radí si židli nebo křeslo nachystat, aby si Bůh měl kam „sednout“. Abychom si vědomě připomněli Jeho přítomnost. „Zrakem, hmatem, chutí Tebe nevnímám“ zpíváme se sv. Tomášem Akvinským (Kancionál, č. 712) „a jen sluchem svým tě jistě poznávám“. Ano, je potřeba vytvořit prostor ticha, abychom mohli zaslechnout, co nám Bůh chce v modlitbě říct.

Ale vyhráno není. Ticho a prostor nejsou zárukou naší soustředěnosti a nasměrování myšlenek k Bohu. Ozývají se starosti, napadají nás důležité i méně důležité věci (ty mnohdy častěji). V tomto případě Katechismus radí, abychom se nezaměřili pouze na boj s roztržitostmi,

Foto: Josef Polehňa / Člověk a Víra

protože bychom mohli padnout do jejich pastí, zatímco se stačí vrátit do svého srdce. (srov. Katechismus 2729). A možná opakovaně. Co návrat do srdce znamená? Znova navázat na narušený rozhovor a vrátit se tam, kde jsme přestali.

Jinou obtíží je vyprahlost. Srdce se cítí jakoby odloučeno od Boha, bez záliby v duchovních myšlenkách, vzpomínkách a citech (Katechismus 2731). Je to čas opravdové víry, důvěry, spolehnutí se na Boží přítomnost a čekání, že období sucha vystřídá období vláhy a dešťů. Je potřeba vytrvat. Modlitba má smysl, i když se nám zdá, že nepřináší dobrý pocit nebo okamžitou útěchu.

A co nám ještě může bránit, abychom se s Bohem v modlitbě potkali?

Často je to naše prosté „nechce se mi“. Poznává to někdo, když se dnes nepomodlí? Projeví se to nějak? Možná pár dní bez modlitby pojedeme na záso-by vytvořené dlouhodobou pravidelnou modlitbou. Ale pak to začne drhnout. Otázkou je, kdo to pozná první. Jestli já, nebo ti kolem mě.

Komunikace je základem každého vztahu. Pravidelná, každodenní a upřímná. Zná to každý, kdo vztahy žije a vytváří. Nejde to obejít ani ničím nahradit. Prostě to tak je.

Tak komunikujme, budeme blíž Bohu i nám samotným.

Marie Kvapilíková

PROJEV PAPEŽE LVA XIV. O STAVU SVĚTA

Dne 9. ledna 2026 pronesl Lev XIV. řeč k zástupcům diplomatických sborů z celého světa. Její zkrácenou verzi vám přinášíme.

Před několika dny jsme uzavřeli poslední Svaté dveře, dveře baziliky svatého Petra, které otevřel na Štědrý večer roku 2024 sám papež František. Během Svatého roku se miliony poutníků hrnuly do Říma, aby vykonaly jubilejní pouť. Každý z nich si přinesl vlastní zkušenosti, otázky a radosti, ale i bolesti a zranění, aby prošel Svatými dveřmi, které jsou symboly samotného Krista, našeho nebeského Lékaře. Tím, že přišel v těle, vzal na sebe naše lidství, aby nás učinil účastníky svého božského života, jak jsme rozjímali při nedávné oslavě Vánoc.

Po tragických událostech vyplenění Říma v roce 410 po Kr. napsal sv. Augustin dílo *De civitate Dei*. Je to jedno z jeho nejsilnějších teologických, filozofických a literárních děl. Jak poznamenal papež Benedikt XVI., je to „dílo, klíčové pro rozvoj západního politického myšlení a křesťanské teologie dějin“. Čerpá, jak bychom řekli současnými slovy, z „narrativu“, který se tehdy šířil: „Pohané, v té době stále početní, a dokonce i poměrně dost křesťanů se domnívalo, že Bůh nového náboženství a samotní apoštolové se projeví být neschopní město ochránit. V dobách pohanských bohů byl Řím *caput mundi*, hlavním městem světa, a nikdo si nedokázal představit, že padne do rukou nepřátel. Nyní, s Bohem křesťanů, se toto velké město již nezdálo bezpečné.“

Amor Dei a amor sui

Augustin interpretuje události a samotné dějiny podle modelu dvou obcí. Zaprvé je tu obec Boží, která je věčná a vyznačuje se bezpodmínečnou Boží láskou (*amor Dei*) a také láskou k bližnímu, zejména k chudým. Zadruhé je tu obec pozemská, která je dočasným příbytkem, kde lidské bytosti žijí až do smrti. V současnosti to druhé zahrnuje všechny společenské a politické instituce, od rodiny přes národní stát až po mezinárodní organizace.

Foto: vatican.va

Pro Augustina byla tato obec ztělesněním římské říše. Pozemská obec se vyznačuje pýchou a sebeláskou (*amor sui*), žízni po světské moci a slávě, která vede ke zkáze. Nejde však o výklad dějin, který se snaží postavit do kontrastu věčnost a přítomnost, církev a stát, ani o dialektiku role náboženství v občanské společnosti.

Nežádoucí mír

V naší době se již nehledá mír jako dar a žádoucí dobro samo o sobě, ani ve snaze o „nastolení uspořádaného vesmíru, který si přeje Bůh, s dokonalejší formou spravedlnosti mezi muži a ženami“. Místo toho se mír hledá zbraněmi jako podmínka pro uplatnění vlastní nadvlády. To vážně ohrožuje právní stát, který je základem veškerého mírového občanského soužití. Jak poznamenává svatý Augustin, „není nikoho, kdo by si nepřál mír. Neboť i ti, kdo rozpoutají válku, netouží po ničem jiném než po vítězství; touží tedy dosáhnout míru se slávou. Co jiného je vítězství než vítězství nad těmi, kdo se nám brání? A když se tak stane, je tu mír... neboť i ti, kdo úmyslně narušují mír, ve kterém žijí, nemají k míru nená-

vist, ale jen si přejí, aby se změnil v mír, který jim vyhovuje.“

Svoboda slova

Jedním z hlavních úkolů naší doby je znovuoobjevení významu slov. Když slova ztrácejí propojení s realitou a realita sama se stává diskutabilní a nakonec nesdílitelnou, stáváme se podobnými dvěma lidem, o kterých hovoří svatý Augustin: jsou nuceni zůstat spolu, ale ani jeden nezná jazyk toho druhého. Poznamenává, že „hloupá zvířata, i ta různých druhů, si rozumí lépe než tyto dva jedinci. I když oba jsou lidskými bytostmi, jejich společná přirozenost nenapomáhá přátelství, neboť rozmanitost jazyků jim brání v tom, aby si navzájem sdělovali své city; takže člověk snáze bude hovořit se svým psem než s cizincem!“

Měli bychom si také všimnout paradoxu: toto oslabení jazyka se často děje ve jménu svobody projevu. Při bližším zkoumání je však pravdou opak, neboť svoboda projevu a vyjadřování je zaručena právě jistotou jazyka a skutečností, že každý termín je zakotven v pravdě. Je bolestivé sledovat, jak – zejména na Zá-

padě – prostoru pro skutečnou svobodu projevu rychle ubývá. Současně se vyvíjí jazyk nový, jazyk orwellovského typu, který ve snaze být stále inkluzivnější nakonec vylučuje ty, kteří se nepodřizují ideologiím, jimiž se žijí.

Výhrada svědomí

To má další důsledky, které v konečném důsledku omezují základní lidská práva – počínaje svobodou svědomí. V tomto ohledu umožňuje výhrada svědomí jednotlivcům odmítnout právní nebo profesní závazky, které jsou v rozporu s morálními, etickými nebo náboženskými principy, hluboce zakořeněnými v jejich osobním životě. Může se jednat o odmítnutí vojenské služby ve jménu nenásilí nebo o odmítnutí praktik, jako je potrat či eutanazie, ze strany lékařů a dalších zdravotnických pracovníků. Výhrada svědomí není vzpoura, ale akt věrnosti sobě samému. V tomto historickém okamžiku se zdá, že svobodu svědomí stále více zpochybňují státy, a to ty, které o sobě prohlašují, že jsou založeny na demokracii a lidských právech. Tato svoboda však vytváří rovnováhu mezi kolektivním zájmem a individuální důstojností. Skutečně svobodná společnost nevnučuje uniformitu, ale chrání rozmanitost svědomí, brání autoritářským tendencím a podporuje etický dialog, který obohacuje sociální strukturu.

Náboženská svoboda

Podobným způsobem hrozí omezení náboženské svobody. Jak připomněl Benedikt XVI., toto je prvotní ze všech lidských práv, protože vyjadřuje nejzákladnější realitu osoby. Podle nejnovějších údajů narůstá porušování náboženské svobody a 64% světové populace trpí vážným porušováním tohoto práva. Svatý stolec, když žádá o plné respektování náboženské svobody pro křesťany, žádá totéž i pro všechna ostatní náboženská společenství.

Nelze však přehlížet, že pronásledování křesťanů zůstává jednou z nejrozšířenějších krizí v oblasti lidských práv současnosti a postihuje přes 380 milionů věřících na celém světě. Kvůli své víře trpí vysokou nebo extrémní mírou diskriminace, násilí a útlatu. Tento jev

Foto: vatican.va

se dotýká bezmála každého sedmého křesťana po celém světě a v roce 2025 se zhoršil v důsledku probíhajících konfliktů, autoritářských režimů a náboženského extremismu. To vše bohužel ukazuje, že náboženská svoboda je často považována spíše za „privilegium“ nebo ústupek než za základní lidské právo.

Zde bych chtěl zejména připomenout četné oběti násilí, včetně nábožensky motivovaného násilí v Bangladéši, v oblasti Sahelu a v Nigérii, jakož i oběti závažného teroristického útoku v červnu loňského roku na farnost sv. Eliáše v Damašku. Nezapomínám ani na oběti džihádistického násilí v Cabo Delgado v Mosambiku.

Rodina

Z křesťanského hlediska jsou lidské bytosti stvořeny k obrazu a podobě Boha, který „tím, že je povolal k životu z lásky, je zároveň povolal k lásce“. Toto povolání se privilegovaným a jedinečným způsobem projevuje v rodině. V tomto kontextu se učíme milovat a rozvíjet schopnost sloužit životu. Tím přispíváme k rozvoji společnosti a poslání církve.

Navzdory svému ústřednímu významu čelí dnes instituce rodiny dvěma zásadním ohrožením. Na jedné straně existuje na mezinárodní úrovni znepokojivá tendence zanedbávat a podceňovat její základní společenskou úlohu, což vede k její postupné institucionální marginalizaci. Na straně druhé nemůžeme

ignorovat vzrůstající bolestnou realitu křehkých, rozbitých a trpících rodin, sužovaných vnitřními obtížemi a znepokojivými jevy, včetně domácího násilí.

Povolání k lásce a k životu, které se významným způsobem projevuje ve výlučném a nerozlučném spojení mezi ženou a mužem, implikuje základní etický imperativ – umožnit rodinám přijmout a plně se starat o život nenarozených dětí. To je stále prvořadější, zejména v zemích, které zažívají dramatický pokles porodnosti. Život je neocenitelný dar, který se rozvíjí v oddaném vztahu založeném na vzájemném sebedarování a službě.

Umělý potrat, náhradní mateřství, eutanazie

Ve světle této hluboké ideje života jako daru, kterého si je třeba vážít, a rodiny jako jeho zodpovědné ochránkyně, kategoricky odmítáme každou praxi, která popírá či zneužívá původ života a jeho vývoj. Mezi ně patří umělý potrat, který ukončuje rozvíjející se život a odmítá přijmout dar života. Svatý stolec vyjadřuje hluboké znepokojení nad projekty zaměřenými na financování přeshraniční mobility, jejichž cílem je zajistit přístup k tzv. „právu na bezpečný potrat“. Považuje také za politováníhodné, že na potlačování života jsou vyčleňovány veřejné zdroje, místo aby se investovaly do podpory matek a rodin. Primárním cílem musí zůstat ochrana každého nenarozeného dítěte a účinná a konkrétní podpora kaž-

dé ženy, aby mohla život přivítat.

Stejně tak existuje praxe náhradního mateřství. Tím, že se těhotenství promění v zasmluvněnou službu, se porušuje důstojnost jak dítěte, které je redukováno na „produkt“, tak matky. Zneužívá se její tělo a proces plození a narušuje se původní vztahové poslání rodiny.

Podobné úvahy lze vztáhnout i na nemocné a starší osoby nebo osoby žijící v izolaci, které se občas potýkají s hledáním smyslu pokračování života. Odpovědností občanské společnosti a státu je reagovat konkrétně na zranitelnost těchto lidí, nabízet řešení lidského utrpení, jako je paliativní péče, a prosazovat autentickou solidaritu, a ne podporovat mylné formy soucitu, jako je eutanazie. Srovnatelnou úvahu lze učinit i ohledně mnoha mladých lidí, kteří jsou nuceni čelit mnoha těžkostem, včetně drogové závislosti.

Výše uvedené úvahy mě vedou k přesvědčení, že v současném kontextu jsme svědky skutečného „zkratu“ v lidských právech. Právo na svobodu projevu, svobodu svědomí, náboženskou svobodu, a dokonce i právo na život jsou omezo-

vány ve jménu jiných tzv. nových práv. To má za následek, že samotný rámec lidských práv ztrácí svůj smysl a vytváří prostor pro sílu a útlak. K tomu dochází, když se každé právo stává sebereferečním, a zejména když se oddělí od reality, přirozenosti a pravdy.

Sv. František z Assisi

Zatímco svatý Augustin zdůrazňuje koexistenci nebeského a pozemského města až do konce časů, naše doba se zdá být poněkud nakloněna upírat Božímu městu jeho „občanské právo“. Zdá se, že existuje pouze pozemské město, uzavřené výhradně v jeho hranicích. Hledání pouze imanentních dober podkopává onen „klid řádu“, který pro Augustina představuje samotnou podstatu míru, jenž se týká společnosti a národů stejně jako samotné lidské duše a je nezbytný pro jakékoli občanské soužití. Při absenci transcendentního a objektivního základu vítězí pouze sebeláska, až do bodu lhostejnosti k Bohu, který spravuje pozemské město. Přesto, jak Augustin poznamenává, „velká je pošetilost pýchy těch jedinců, kteří si myslí, že nejvyšší dobro

lze nalézt v tomto životě a že se mohou stát šťastnými svými vlastními silami.“

Pýcha zakrývá jak samotnou realitu, tak naši empatii k druhým. Není náhoda, že pýcha je vždy kořenem každého konfliktu. V důsledku toho, jak jsem připomněl ve svém poselství ke Světovému dni míru, „ztrácíme smysl pro realismus a poddáváme se částečnému a zkreslenému pohledu na svět, znetvořenému temnotou a strachem,“ a tím dláždíme cestu mentalitě konfrontace, která je předzvěstí každé války.

V říjnu uplyne osm století od úmrtí svatého Františka z Assisi, muže míru a dialogu, všeobecně uznávaného i těmi, kteří nepatří ke katolické církvi. Jeho život jasně září, protože byl inspirován odvahou žít v pravdě a vědomím, že mírumilovný svět se buduje pokornými srdci obrácenými k nebeskému městu. Pokorné a mírumilovné srdce je to, co přeji každému z nás.

*National Catholic Register
přeložil Jan Šindelka*

CO NAPSAL CHESTERTON SVÉ ŽENĚ, KDYŽ VSTOUPILA DO CÍRKVE

S Frances Alice Bloggovou se Gilbert Keith Chesterton oženil v roce 1901. Jak je v katolickém světě známo, Chesterton byl plodný myslitel a spisovatel, který se řídil spíš genialitou než systematickými návyky, a Frances (také spisovatelka) často fungovala jako jeho sekretářka a pomáhala mu udržet směr.

Podle všech výpovědí, včetně jejich vlastních, jeden druhého hluboce milovali a trápilo je, že nemohou mít děti. Chesterton však část své literární energie věnoval své manželce a napsal pro ni řadu básní. Když se roku 1901 brali, ani jeden z nich nebyl katolík. Chesterton se o správnosti katolictví přesvědčil a konvertoval zhruba o dvacet let později, v roce 1922. Frances, narozená

roku 1869 a o téměř pět let starší než její manžel, vstoupila do Církve čtyři roky po něm. Jedním z největších důvodů jejího váhání bylo patrně katolické učení, že v eucharistii Kristus není přítomný jen symbolicky, nýbrž skutečně a cele, „tělem, krví, duší a božstvím“.

Chesterton sám do Církve vstupoval pomalu, a tak byl chápavý a trpělivý. Když však byla Frances do Církve přijata,

na počest této události pro ni napsal další báseň, nazvanou *Dvě podoby*. Domnívám se, že tento název současně evokuje dvojí podobu eucharistické přítomnosti „pod způsoby chleba a vína“, dvojí podobu člověka (stvořeného jako muž a žena) a třeba i dvojí reakci na Krista (jako věřící, nebo nevěřící).

*Jiným bych kdysi nejspíš řekl,
že dogmata hluboká jak církev se svy-*

G. K. Chesterton a jeho žena Frances. Foto: wikimedia

mi otázkami

*v dělení chleba a vína dřímají
a Kristus vtělený je v každém drobtu.*

*Pro tebe nacházím méně slov, však
lidštějších:*

stačí mi o tom, jenž svatyni střeží, říct:

*„Aby toto Víno mohl pít, lásky ženy
zřekl se,*

*dokonce i takové, jako je ta tvoje,
jen aby toto Víno mohl pít.“*

Kdo přesně je tím, „jenž střeží svatyni“, není, alespoň mně, jasné. Předpokládám, že by to mohl být kdokoli z následujících (nebo všichni najednou): Chesterton, jeden každý věřící, jeden každý kněz a samotný Kristus. Hlubavější čtenáři možná rozpoznají plný a jednoznačný význam této věty, ale pro mě je tato báseň působivá právě svou mnohoznačností, a proto nabídnu několik možných výkladů.

Zaprvé tu Chesterton možná říká, že i on by byl ochoten pozbyt manželčinu lásku, „aby toto Víno mohl pít“. Nezdá se, že by tento problém musel někdy řešit, ale pro Chestertona bylo nepochybně bolestné riskovat vstup do církve v situaci, kdy jeho žena dosud neměla chuť – nebo alespoň odhodlání – učinit totéž. Nemyslím si, že to je hlavní význam

daného verše, ale jedním z nejsilnějších rysů dobré poezie je schopnost postihnout více rovin či vrstev skutečnosti najednou. Možná tu zaznívá ozvěna právě takové obavy a Chesterton se jistě v určitém smyslu považoval za strážce svatyně, jíž je Církev.

Zadruhé ten, „jenž střeží svatyni“, může samozřejmě symbolizovat jakéhokoli katolíka, který je nucen do určité míry nebo na určité rovině postavit Krista na první místo, aniž by to chápali ti, které miluje, zejména jeho stávající nebo možný budoucí manžel či manželka. Tato otázka mezi katolíky často přichází na přetřes a při konverzích ke katolictví v dospělosti se jistě může stát vážným problémem. Není pravděpodobné, že v Chestertonově manželství kvůli jeho vlastní konverzi k nějakému třetí docházelo, nicméně tak veliký rozdíl mezi manželi, kterým záleží na pravdě, nikdy nebývá snadný a nikdy by se neměl brát na lehkou váhu ani přehlížet.

Zatřetí, strážcem svatyně zmíněným v této básní by docela dobře mohl být kterýkoli kněz nebo všichni kněží, kteří přinejmenším podle římského ritu žijí v celibátu a musí se vzdát lásky ženy, což je bezprostřední cena za jejich postavení

strážce a opatrovníka. V tomto smyslu Chesterton své manželce znovu skládá velikou poklonu slovy, že kněžský strážce musí být ochoten se zříct „dokonce i takové [lásky], jako je ta tvoje, jen aby toto Víno mohl pít“. Ať už si tuto formulaci vyložíme jakkoli, vyjadřuje, jak vysoko si Chesterton cení eucharistie i manželčiny lásky.

Konečně v určitém smyslu může být strážcem svatyně sám Kristus – jako strážce svého vlastního těla, „které se za vás vydává“ a jímž proudí jeho vlastní krev, „která se za vás prolévá“ (L 22,19–20). V průběhu staletí (i v některých moderních filmech) se kladl velký důraz na to, že se Kristus zřekl manželského objetí, možnosti, kterou – jakmile dosáhl plné zralosti mužství –, s konečnou platností vyloučil úplnější obětí vlastního života na kříži. Stejně jako u kněží, kteří se pro Boží království zříkají manželství, to představuje nejméně jednu část naprostého sebeodevzdání našeho Pána v jeho zápase v Getseman-ské zahradě.

Také tu máme obraz kalicha, ve skutečnosti samotného vína sebeobětování, odpovídající modlitbě našeho Pána: „Otče můj, je-li možné, ať mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“ Jistě to symbolizuje právě toto vrcholné střežení svatyně, z níž vytryskne samotná spása světa. Ale co nebo koho Kristus skutečně střeží? S jakou oddaností to dělá? A jak požehnání jsou všichni, kdo přijímají jeho ochranu – aby jedli... a pili... a žili!

*Dr. Jeff Mirus
Catholic Culture
přeložila Alena Švecová*

*Jeffrey Mirus, Ph.D.
publicista, zakladatel Trinity Communi-
cations a Christendom College*

PRAVOSLAVNÉ OKOUZLENÍ

V polovině letošního Týdne modliteb za jednotu křesťanů proběhla v Římě konference u příležitosti 60 let od zrušení vzájemné, právně krajně sporné exkomunikace papežského legáta Humberta a konstantinopolského patriarchy Kerullaria z roku 1054, známé jako Velké schizma. K jejímu oboustrannému oficiálnímu odvolání došlo 7. prosince 1965 současně v Římě (v rámci druhého vatikánského koncilu) a v katedrále v Konstantinopoli.

Tento krok byl významným projevem teologického sblížení obou církví, současně je ale třeba připomenout, že neznamenal obnovení plného církevního společenství. Obě církve si uchovaly své teologické důrazy, které spoludefinují jejich duchovní identitu, a zejména pravoslavní bratři si nadále vyhražují exkluzivitu podávání eucharistie a udílení některých dalších svátostí pro své církevní společenství. Katolická církev sice možnost přijímat svátost eucharistie v pravoslavné církvi připouští, avšak podmiňuje ji nejen vyloučením nebezpečí omylu či lhostejnosti, ale také fyzickou nebo morální nemožností obrátit se na katolického udělovatele.

Jinými slovy: Pokud jste římský katolík řekněme z Prahy, kde se každou neděli koná katolická mše svatá ve zhruba 40 kostelích či kaplích, není v duchu Kánonu 844 CIC účast na pravoslavné bohoslužbě, pokud by měla nahrazovat účast na katolické mši svaté, čím legitimizovat. Drobnou výjimkou, o níž by snad bylo možné uvažovat, je účast na takové bohoslužbě z důvodu „upevnění života milosti a víry ve smíšeném manželství“ katolíka s členkou východní církve či naopak, jak uvádí dokument ČBK z roku 2002 *Společenství ve svátostech s křesťany jiných církví*. I tady ovšem stále trvá podmínka fyzické nebo morální nemožnosti obrátit se na katolického kněze, což i tuto výjimku značně problematizuje.

V současné době popularita pravoslavlí v naší zemi roste. Zčásti je to jistě dáno přílivem lidí, kterým jsme poskytli útočiště v čase, kdy jejich domovy ničí válečná agrese Ruska. Alespoň část z nich cítí potřebu realizovat své duchovní potřeby i v této situaci extrémního vykořenění, a právě v ní. Hledají proto tvar křesťan-

ské víry, který je součástí jejich duchovní identity; poptávka po pravoslavné liturgii tím přirozeně roste. (Tuto duchovní integritu upřímně oceňuji a jsem vděčný za každou komunitu, kde tito lidé mohou svou víru vyznávat.) Tím se pravoslavná kultura dostává do širšího obecného povědomí křesťanů ČR a mnohé formou své barvitě liturgie i odlišnými teologickými důrazy nemálo zaujme.

Nic z toho není samo o sobě špatné. Bohužel se však setkáváme s tím, že tento nově probuzený zájem se stane lékem na vleklou, byť vědomě nepřiznávanou „únavu z katolictví“. Zejména v období krize středního věku, kdy lidé rekapituluji svou dosavadní životní cestu, se součástí této bilance stane také vlastní duchovnost. A tu nejeden z katolíků náhle uvidí unavenou, zvykovou zbožnost, stereotyp deseti tisíckrát slyšené a spatřené liturgie a víru zaprášenou jak nejpustší kout v kostele, kam chodí 50 let. Známý „polední démon“ únavy a nudy se probudí jak šelma, protáhne se, stáhne boltci a vyrazí na obhlídku.

V devadesátkách tyhle ataky akedie končily v indickém ášramu, na kurzu hry na tibetské mísy nebo v nějaké *new age* komunitě. Jenže devadesátky jsou pryč a po vzedmuté a stejně rychle opadlé vlně konverzí už v katolické církvi zůstali především ti, kteří nepoběží za prvním Parsifalem, který na ně pískne. Přese všechnu únavu a omrzelost si svůj poklad víry stále chráníme.

V této situaci je pak pravoslavlí mimořádně lákavou alternativou. Vrchovatě splňuje požadavek novosti a neotřelosti, má exotický půvab – a současně si nese punc starobylé víry s ambicí reprezentovat její původní, nezdeformovaný tvar. Podlehnout dojmu, že příklon k ortodo-

xii je vlastně potvrzením, prohloubením, či dokonce opravou našeho unaveného katolictví, je pak velmi lákavé – a velmi snadné.

Kurz psaní ikon je milá kulturní aktivita a vaší katolické identitě nemůže ublížit, říkáte si zpočátku. Jenže kurz psaní ikon není nikdy jen kurz výtvarných technik, protože čistě výtvarnou technikou nelze skutečnou ikonu napsat. Exkurze do pravoslavných chrámů, přednáškové cykly, občasná a poté pravidelná účast na pravoslavných bohoslužbách a další duchovní angažmá jsou jen přirozenými etapami duchovní konverze. Je o to snazší, že je trvale (a jistě upřímně) omlouvána tak těsnou příbuzností obou věr. Jenomže vaše švagrová prostě není vaše manželka, přestože mají jedinou matku a jejich příbuznost i duchovní blízkost nikdo nezpochybní.

Mám ve svém okolí takový bolestný případ, a proto v hodnocení tohoto fenoménu nejsem a nemohu být zcela nestranný – a ani to nepředstírám. Přesto jsem cítil potřebu připomenout nám všem, že jsme byli pokřtěni v církvi, která si své pravověří také musela v dějinách bolestně vybojovat. A nejde jen o *Filioque*.

Petr Kukal

Mgr. et Mgr. Petr Kukal
básník, spisovatel, publicista

ZPOVĚĚ KATOLICKÉ KONZERVY

„Ty jsi, babi, taková katolická konzerva,“ konstatoval před nedávnem můj vnuk.

„A jak jsi na to přišel?“ – Nevěděl, ale rychle se zamyslel. „Modlíš se růženec... promiň, to je teda hodně out. A ty tvý mariánský zjevení, to už dávno psychiatři diagnostikovali... prof. Vondráček třeba, tu jeho knížku jsem našel u vás v knihovně!“ Mávla jsem nad diskusí rukou, protože znám svého anarchistu a věčného rejpalu. Když jsem se však doslechla a posléze na *Vatican News* dohledala, že Dikasterium pro nauku víry doporučilo nepoužívat titul Panny Marie Spolupokupitelky a Prostřednice všech milostí, musela jsem se nad svou láskou k Paně Marii zamyslet. Hlavní argument nápravného rozhodnutí je obava, aby Panna Maria nezastínila Pána Ježíše. Nechci opakovat průzračné argumenty, že Panna Maria by byla poslední, která by chtěla s Pánem Ježíšem soupeřit, ani se pouštět na jiná, zaminovaná teologická pole, spíš jsem si převyprávěla svůj osobní příběh setkání s ní – Matkou Boží.

Na svatební cestu jsme jeli s manželem v roce 1971 do Beskyd. Proč zrovna tam, nevím. Zapíchli jsme prst do mapy. Ubytovali jsme se v horské chalupě, kterou pronajímali manželé Janošcovi. Ona vařila, on dělal správce a údržbáře a po večerech hrál na housle. Jednou si k nám paní Janošcová po obědě přisedla. „Jestlipak víte, že tady za kopcem se zjevuje Panna Maria?“ My, jako naprostí pitomci, jsme zůstali s otevřenou pusou. „Jak zjevuje? A jaká panna?“

„No přece Panna Maria! Vy nevíte, kdo je Panna Maria?“

„Víme... Ta, co drží mimino v kostele...“ Paní Janošcová nad námi v duchu spráskla ruce, ale nevzdala to. „Je to tady za kopcem. Sejděte do Kelčova na autobus a tam už vám řeknou.“ A my z čiré zvědavosti poslechl. Na Turzovce to bylo moc zajímavé. Věřící, kteří stoupali do kopce, hned pochopili, že jsme naprostí mimoni, a dělali nám průvodce. Všude po cestě ležely převrácené umělohmotné stolečky

Foto: Ivana Bužková / Člověk a Věra

a kolem se válely ubrusy, sošky a květiny. „To nám dělej z výboru. My sem dáme stolečky se soškama Panny Marie a Pána Ježíše a oni v noci přijdou a všechno to poválej. A tak my ráno jdeme a dáváme to zase do pořádku. Pořád dokola...“ Nabrali jsme si vodu, vyšplhali na kopec, kde nám ukázali místo zjevení a vrátili se do Janošcovic chaloupky. Panna Maria na nás udělala dojem, ale tím to taky skončilo. Trvalo deset let, než jsme uvěřili, vstoupili do církve a nechali se posléze vyhodit z práce. Psal se rok 1981. Rok, kdy se Panna Maria začala zjevovat v Medžugorje. To jsme samozřejmě nevěděli, ale P. Kohlíček a P. Inocenc, františkán, se postarali. Asi naše obrácení četli v trochu širším kontextu, a tak nás postrčili: „Jedte do Medžugorje.“ P. Kohlíček vytáhl argument, že můj muž je napůl Chorvat a P. Inocenc, že Medžugorje spravují františkáni, naši borci! Jako by říkali: „Jedte poděkovat.“ A tak my, zase spíš ze zvědavosti, se vzácnou výjezdní doložkou v ruce, poslechl. V Medžugorje jsme zastihli podobnou situaci jako na Turzovce. Nikde nic, jen blátivé, rozšlapané cesty od prvních poutníků a čtyři malé děti, které se modlily růženec a dívaly se přitom s otevřenými očima nad sebe. Malý Jakov byl tak malý, že ho za obětním stolem nebylo skoro vidět. Před kostelem stálo policejní auto. Kajícně přiznávám, že

jsem neděkovala. Připadala jsem si jako dobyvatelka severního pólu, která se přes všechny překážky dostala někam, kde to je nebezpečné a zakázané. To až po letech, kdy člověk trochu přijde k rozumu, mu dojde, že celou tu dobu ho někdo vedl, chránil, čumák mu občas v loužičce omočil a postrkoval správným směrem. Když to nešlo z východu (Turzovka), tak zatlačíme z jihu (Medžugorje). Slyšela jsem kdysi kázání v jednom kostele: „To máme Panenka Marií! Fatimskou, Lourdskou, Guadalupskou, Medžugorskou, Turzovskou...!“ A celý kostel se smál. Nikdy už jsem do toho kostela nevtrčila.

Matka Boží a matka naše se zjevuje poslední staletí na mnoha místech právě proto, že tolik zbloudilých duší jako kdysi my dva se toulá současným světem a nevědí, čím jsou – že jsou její. Nevědí, že ona je přivede ke svému Synu tou nejkratší možnou cestou. Není jeho konkurence, ale spolupracovnice. Nahání ztracené ovečky svému Synu do náruče. Nedělá si žádné zásluhy. Vždyť ona byla první (spolu se sv. Josefem), která se Božímu Synu v podobě bezmocného dítěte, které vyšlo z jejího lůna, dokázala poklonit.

Děkuju, maminko, nejružnějšími tituly ozdobená, milá naše Panno Maria.

Věra Eliášková

TŘI LEKCE OD ERIKY KIRKOVÉ

Prohlášení Eriky Kirkové o tom, že vrahovi svého manžela odpustila, bylo za dlouhou dobu největším projevem oslavy Boha ze strany veřejně známé osobnosti.

Kromě jejího hrdinského příkladu odpuštění, který mluví sám za sebe, se od ní, myslím, můžeme naučit ještě dvě další věci. V jednom rozhovoru řekla, že nechce být vtažena do snah o to, aby vrah jejího manžela dostal trest smrti: „Řekla jsem svému právníkovi, že chci, aby o tom rozhodly orgány státní správy. Nechci mít krev toho muže na svědomí. Vždyť až se dostanu k nebeské bráně, Ježíš by nejspíš řekl: ‚Takže oko za oko? Vážně to takhle děláme?‘ Přece se tím nepřipravím o možnost vstoupit do nebe a být s Charliem.“

Utrpení nás samo o sobě morálně nevylepšuje

Kromě její prozíravosti mě ohromuje, jak Erika, přestože je obětí zločinu, přebírá morální zodpovědnost. Progresivní ideologie (jako převrácení křesťanství) naproti tomu uctívá postavení oběti jako takové a tvrdí, že samo o sobě ospravedlňuje jakoukoli reakci na ublížení. Křesťané však vědí, že jedině Kristus je čistou obětí bez vady a že utrpení nás samo o sobě morálně nevylepšuje, pokud se nesjednotíme s tím jeho. Utrpení je třeba chápat duchovně, nikoli idealizovaně.

Nedávno jsem četl článek, který útočil na *Triumf srdce*, vynikající film o sv. Maxmiliánu Kolbem. Autorku (která ten film podle všeho neviděla) popuzoval samotný náznak možnosti, že na sv. Maxmiliánovi bylo ve srovnání s jinými oběťmi holocaustu něco zvláštního. Nejspíš si myslela, že být obětí holocaustu je samo o sobě něco posvátného a že naznačovat, že ne všechny oběti byly ve svém utrpení stejně ušlechtilé, dobré či svaté je svým způsobem rouhání. Mohu si jen představit její reakci, kdyby jí někdo řekl, že některé oběti holocaustu pravděpodobně nešly do nebe.

Erika Kirková naproti tomu i ve svém hlubokém utrpení dospěla k pokornému křesťanskému poznání, že samotné její

postavení oběti, pokud by nebylo neusměrněné evangeliem, by se mohlo stát něčím obłudným, co vede do pekla – a to by v jistém smyslu bylo zradou její vlastní ztráty, neboť by ji to navždy oddělilo od Charlieho.

Falešný soucit

Stojí za povšimnutí, že ve výše zmíněném prohlášení Erika netvrdila, že by vrah neměl dostat trest smrti, nýbrž že se na tom rozhodnutí nechce podílet a raději to přenechá státu. Někteří katolíci chtěli, aby šla ještě dál a v podstatě vedla kampaň proti trestu smrti pro muže, který jí zabil manžela. Avšak nehledě na to, jak by se katolíci měli vzhledem k nynější církevní politice stavět proti trestu smrti, nejspíš není spravedlivé ani realistické vkládat toto břemeno na truchlící vdovu, která má mnoho jiných povinností.

Skutečnost, že Erika Kirková vrahovi odpustila a nežádala pro něj v tomto světě ani mírný trest, však možná obsahuje ještě další důležité svědectví. Požadavek křesťanské lásky se často naplňuje falešným soucitem. Řada lidí si myslí, že milovat své nepřátele znamená nesnažit se je porazit a že odpustit zločincům znamená nechat je vyváznout bez trestu. Týž postoj je zaujímán vůči Boží spravedlnosti. Lidé nechápou, proč je nutný očistec, když nám hříchy byly odpuštěny (dokonce i mnozí katolíci nevědomky odporují církevnímu učení, když popírají, že očistec svou povahou představuje trest). Navíc se celkově zapomíná na to, že k tomu, aby měl člověk užitek z nabízeného odpuštění, je zapotřebí pokání.

Tím, jak pseudokřesťanský soucit slouží jako záminka k tomu, aby se zločinci nechali v naší společnosti volně řádit, někteří pravicově smýšlející lidé dospěli závěru, že křesťanství podporuje je slabost a v zásadě není schopné bránit naši civilizaci proti jejím nepřítelům. Někteří na internetu právě z tohoto důvodu

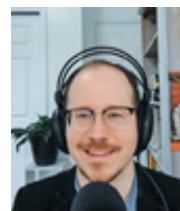
skutek odpuštění Eriky Kirkové dokonce kritizují.

Veřejně odpustit vrahovi a zároveň nevolat po mírném trestu je tedy v tomto kontextu pro falešně soucítící levici i pro nietzscheovskou pravici svědectvím o tom, že svým nepřítelům musíme odpuštět a že odpuštění neznamená, že stát přestane trestat zločince.

Nebylo by chybné, kdyby rodina oběti žádala, aby vrah nebyl popraven, a dokonce by to často bylo chvályhodné. Případá mi však, že vzhledem k tomu, kolik lidí tomuto dění přihlíží s cílem vyvodit k této konkrétní otázce názorové poučení, mohlo by dojít k pohoršení, pokud by vznikl dojem, že odpustit znamená totéž co odporovat spravedlivému potrestání. Nehledě na to, jak bychom si s ohledem na nynější obezřetnou pozici Církve k trestu smrti přáli, aby stát rozhodl, je evidentně důležité, aby postoj Eriky Kirkové, která spravedlnosti ponechává volný průběh, lidé chápali jako reálný příklad rozlišování mezi odpuštěním a spravedlivým trestem.

Tato zdánlivá dualita již vyvolává diskusi o vztahu mezi odpuštěním a časným trestem – diskusi, která by zůstala nezbytná i v případě, že by trest smrti byl zrušen.

Thomas V. Mirus
Catholic Culture
přeložila Alena Švecová

Thomas V. Mirus
President Trinity Communications a ředitel podcastů Catholic Culture

EVANGELIUM DNES – INFLUENCEŘI A TRPITELÉ

„Každodenní setkávání s Božím slovem je klíčové pro formaci každého člověka, který se rozhodl být Ježíšovým učedníkem. Nelze si představit, že by někdo byl pokřtěný, toužil po učednictví a přitom se denně nesetkával s Písmem. Bez toho není možné žít křesťanskou víru ani budovat osobní vztah s Bohem,“ říká k podcastu *Biblia za rok* slovenský kněz Patrik Taraj, spirituál kněžského semináře a kněz spišské diecéze. Právě on namluvil slovenskou verzi podcastu, který původně vznikl v angličtině pod vedením amerického kněze Mikea Schmitze, působícího v diecézi Duluth. Podcast provází posluchače během 365 dní celým Písmem svatým a v každé epizodě nabízí kromě biblického textu také komentář, krátké zamyšlení a modlitbu. Otec Patrik dodává: „Téměř všude, kam letos přijdu poprvé, se po chvíli stočí řeč na *Bibli za rok*. Velmi mě překvapuje, že mě oslovují i lidé, u nichž bych vůbec nečekal, že tento podcast poslouchají. Je to pro mě silná škola, v níž mi Pán ukazuje, že se nemáme bát hlásat jeho slovo komukoli.“ Vřele vám tento podcast doporučuji ke každodenní pětadvacetiminutovce, třeba u vaření nebo cvičení!

Když kněz odejde, co to říká o nás? Mladý italský kněz, známý především ze sociálních sítí, opustil svou svátostnou službu. Jeho rozhodnutí vyvolalo silnou odezvu – obdiv, zklamání, otázky i rozčarování. Alberto Ravagnani, působící v milánské arcidiecézi, patřil k nejviditelnějším tvářím katolického prostředí na internetu. A právě tato viditelnost se zdá být jedním z klíčů celého příběhu. Ravagnani otevřeně mluví o tom, že své rozhodnutí považuje za správné. Hledá podle vlastních slov „lepší“ způsob, jak naplnit své poslání. Není naším úkolem tento krok hodnotit ani soudit jeho svědomí. Je však legitimní ptát se, co tento příběh vypovídá o dnešní církvi, o oče-

Foto: Martina Řehořová / Člověk a Víra

Redakce *RC Monitoru* srdečně blahopřeje Mons. Stanislavovi Příbylovi ke jmenování pražským arcibiskupem. Přijímáme tuto zprávu s vděčností a nadějí a svěřujeme jeho službu modlitbě. Přejeme hojnost darů Ducha svatého, moudrost pastýře, odvahu svědčit o evangelium v dnešní době a vnitřní pokoj při vedení místní církve.

káváních kladených na kněze – a o nás samotných. Sláva a popularita nejsou pro kněžství samozřejmým ani bezpečným prostředím. Sociální sítě vytvářejí tlak na výkon, originalitu, neustálou přítomnost a reakce publika. Kněz se může snadno ocitnout v napětí mezi tichou věrností každodenní službě a požadavky digitálního světa, který žádá viditelnost, emoce a někdy i kontroverzi. Historie posledních let ukazuje, že kněží, kteří se stanou „hvězdami“, často nesou břemeno, na něž nejsou sami ani systémově dostatečně připraveni. V Ravagnaniho případě se k tomu přidaly i spory kolem komerčních spoluprací a hranic mezi svědectvím víry a influencerským stylem komunikace. To vše však není jen jeho osobní příběh. Je to zrcadlo širší reality, v níž kněží působí. Proto je na místě víc než rychlé soudy modlitba, podpora a konkrétní blízkost. Kněží jsou lidé s povoláním, slabostí, únavou i zápasem. Pokud chceme, aby obstáli, potřebují společenství, které

je nenechá nést tíhu služby osamoceně. Modleme se za ty, kteří zůstávají. Modleme se i za ty, kteří odešli. A ptejme se, jak můžeme vytvářet prostředí, v němž je možné růst, zrát a nést odpovědnost. Podpora kněží není okrajové téma. Je to služba celé církvi.

Jak víte, politickým komentářům se nevěnujeme. Zajímají nás témata komplexně a pohled tak nějak ze střechy. A tak na závěr nechť nás probudí slova papeže Lva XIV. z jeho nedávného projevu o stavu světa v roce 2026: „Nesmíme zapomínat na jemnou formu náboženské diskriminace křesťanů, která se šíří i v zemích, kde tvoří většinu, jako je Evropa nebo Amerika. Tam jsou někdy z politických nebo ideologických důvodů omezení ve své schopnosti hlásat pravdy evangelia, zejména když hájí důstojnost nejslabších, nenarozených, uprchlíků a migrantů nebo podporují rodinu.“

–zd–